

Knowhow

Renzo Brandsma

Strijd en schoonheid

‘Alles behalve normaal’, zo kenschetst Renzo Brandsma zijn jeugd en levenspad. Hij groeide op in verre landen en culturen. In zijn volwassen leven zet hij het nomadische bestaan voort. Een wereldburger met een open blik op menselijke interactie en op zoek naar zichzelf.

Zijn ouders werkten in medische beroepen in Oeganda, Ethiopië en de Verenigde Staten. **Renzo** (Oeganda, 1975) ging naar christelijke onderwijsinstellingen die, hoewel het thuis niet zo streng was, een stempel drukten op zijn jeugd. Het gezin vestigde zich in 1989 in Nederland. Voor hem verliep de aanpassing niet soepel; de Nederlandse taal en cultuur waren hem vreemd. Hij werd geplaatst op een school voor kinderen met leerproblemen. Maar een olieverfset die hem vlak voor de komst naar Nederland cadeau was gedaan bood de perfecte uitweg. Schilderen werd

vanaf dat moment de manier om zijn plaats in de maatschappij te vinden. En hij bleef hartstochtelijk reizen maken naar Israël, Nepal, India, Australië en Nieuw-Zeeland.

Zelfportretten

Creativiteit werd thuis niet actief aangespoord, maar niet belemmerd en zeker wel gewaardeerd. Een korte studie (2000) aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag was een teleurstelling en gaf eerder inzicht over wat hij niet wilde dan wat hij wel zocht in de kunst.

Op de vorige pagina: Zonder titel, 2023, zwart porselein, biscuit gestookt, 12 x 7 x 7 cm

▼ *Amaro, 2023, wit porselein, biscuit gestookt, 21 x 45 x 3 cm*

Foto's bij dit artikel: Renzo Brandsma

▲ **Kairos**, 2023, wit porselein, biscuit gestookt, 7 x 24 x 14 cm
Op de vorige pagina: **Cala**, 2023, zwart porselein, biscuit gestookt, 25 x 22 x 8 cm

Renzo besloot als autodidact zijn pad te vervolgen. Een verrassende keuze was een opleiding sportmassage, met als doel de menselijke anatomie beter te begrijpen. Een opleiding integratieve massage bleek daarna een goede basis voor zijn spirituele en creatieve ontwikkeling. Als kunstschilder wijdde hij zich gedurende dertig jaar voornamelijk aan portretkunst. Een ander terugkerend thema is de hand als persoonlijk symbool voor emoties, creativiteit en intermenselijke relaties.

Renzo verdiende de kost met werk in de sociale sector. Zo leerde hij enerzijds de maatschappij kennen en tegelijkertijd, door middel van zijn kunst en vele zelfportretten, ook steeds meer en beter zichzelf kennen.

Perfectie versus proces

Gedreven door liefde reisde Renzo naar Guernsey waar hij zich bij zijn levenspartner Shaun voegde. Samen verhuisden ze in 2021 naar Cyprus, waar een nieuwe liefde op zijn pad kwam: klei. Als schilder streefde Renzo naar een zo perfect mogelijke weergave van zijn onderwerpen. Dit streven bracht een gevoel van ontoereikendheid met zich mee. Perfectie is een onhaalbaar doel. Hij kwam tot het inzicht dat schoonheid juist in de imperfectie schuilt.

Door zich een nieuw medium eigen te maken, werd hij gedwongen een nieuwe ontdekkingsreis te maken en de schoonheid te ontdekken van het proces van experimenteren en leren. De gladde penseelstreek maakte plaats voor driedimensionale vormen en structuren.

▲ *Renewa*, 2023, zwart porselein, biscuit gestookt, 11 x 28 x 19 cm
Op de vorige pagina: *Emrys*, 2023, wit porselein, biscuit gestookt, 21 x 19 x 5 cm

Minimalistisch palet

Met klei als materiaal koos hij intuïtief drie kleuren. Rood (zoals terracotta), zwart (steengoed en porselein) en wit (porselein). Voorheen was kleur juist altijd van het grootste belang. Nu gaat zijn voorkeur uit naar een minimalistisch palet, zonder glazuren, die te veel associaties oproepen met zijn schilderkunstige verleden. Hij gaat in de fotografie nog een stap verder en creëert het liefst zwart-wit beelden. Hierdoor kan hij beter afstand nemen tussen zichzelf en de buitenwereld.

Figuratief

Brandsma richt zich op grote essentiële thema's. De mens die schuilgaat achter sociale façades en de worsteling van individuele zelfontdekking,

strijd en schoonheid. Zijn werk is opgebouwd uit figuratieve elementen die het menselijk lichaam verbeelden.

Al vanaf zijn eerste kennismaking als kind met kunsthistorische boeken werd hij geraakt door figuratieve kunst. Dat heeft nog steeds zijn persoonlijke voorkeur. Hij wil de essentie uitdrukken van wat verborgen ligt onder het oppervlak van individuen, onder de sociale maskers. Het is een tijdrovend werkproces. In de Cypriotische zon droogt klei snel uit. Daarom koos Renzo voor Chavant NSP, een op olie gebaseerde klei die het mogelijk maakt om gedurende lange tijd aan portretten en figuren te werken. Hij werkt daarnaast graag met gipsmallen, die de mogelijkheid

bieden tot experimenten met dunne kleivormen. Dit sluit goed aan bij een ander thema in zijn werk: fragiliteit.

Inspiratie

Renzo's huidige inspiratie komt voornamelijk uit een reis naar binnen. Hij sluit de wereld steeds meer buiten. 'Het negatieve geluid van de samenleving via sociale media, nieuws en de overvloed aan meningen kan mijn kijk op het leven negatief beïnvloeden en de innerlijke vrede en vreugde vertroebelen die net zoveel recht hebben om aanwezig te zijn.' De innerlijke blik in de terracotta sculpturen van de Franse kunstenaar

Georges Jeanclos spreekt Renzo enorm aan, net als de dynamiek in het porseleinen werk van de Engelse **Rachel Kneebone**.

Vestigen

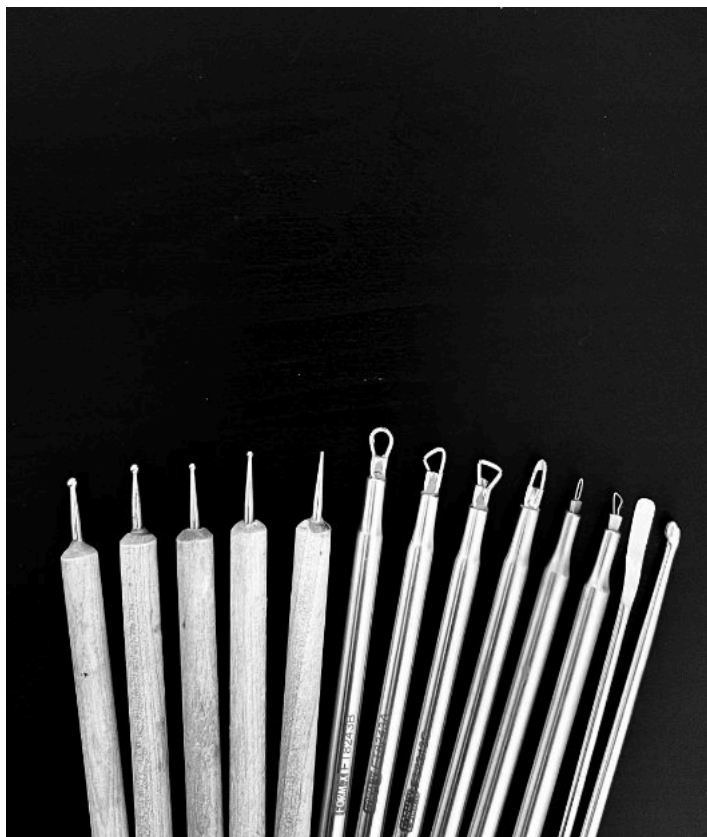
De nomadische levensstijl heeft Renzo en zijn partner Shaun, die een technisch beroep uitoefent, naar Portugal gebracht. Daar wonen zij momenteel, maar niet voor lang meer. Zij zoeken een plek waar zij zich op een meer permanente basis thuis zullen voelen. Waar zullen zij zich gaan vestigen? De toekomst zal het uitwijzen!

Elisabeth Eyl

Op de volgende pagina's laat Renzo wat van zijn proces zien.

Op de vorige pagina: ▲ **Renzo**, 2021, olie op aluminium, 61 x 61 cm ▼ **Shaun**, 2021, olie op aluminium, 61 x 61 cm
▼ **Zonder titel**, 2023, wit porselein, biscuitgestookt, 11 x 29 x 17 cm

Ik gebruik klei op oliebasis, specifiek Chavant NSP Medium, om het eerste stadium van het beeldhouwwerk te creëren. Deze klei geeft me de tijd om in mijn eigen tempo aan een stuk te werken zonder me zorgen te hoeven maken over het uitdrogen van de klei. Ik kan ook zoveel of zo weinig details toevoegen als ik wil.

Ik neem mijn tijd om het portret of lichaamsdeel op te bouwen, waarbij ik meerdere stukken maak die ik samenvoeg in het uiteindelijke werk. Soms gebruik ik slechts één deel van het uiteindelijke stuk. Tijdens dit proces geef ik mezelf de ruimte voor perfectionisme, maar naarmate ik verder ga, laat ik geleidelijk imperfecties een deel worden van het voltooide werk. Dit gebeurt eerst tijdens het maken van de mal en later door vervorming en scheuren die optreden in de oven.

Wanneer ik een specifieke sfeer of aanwezigheid voel in een figuur of een deel van het lichaam, ga ik verder met het maken van een gipsen mal. In plaats van het hele stuk vast te leggen, focus ik me meestal op een specifiek gedeelte dat ik intrigerend vind.

Tijdens het proces ben ik doorgaans minder precies en voorzichtig, omdat ik het waardeer dat het materiaal en de structuur een integraal onderdeel worden van het eindproduct.

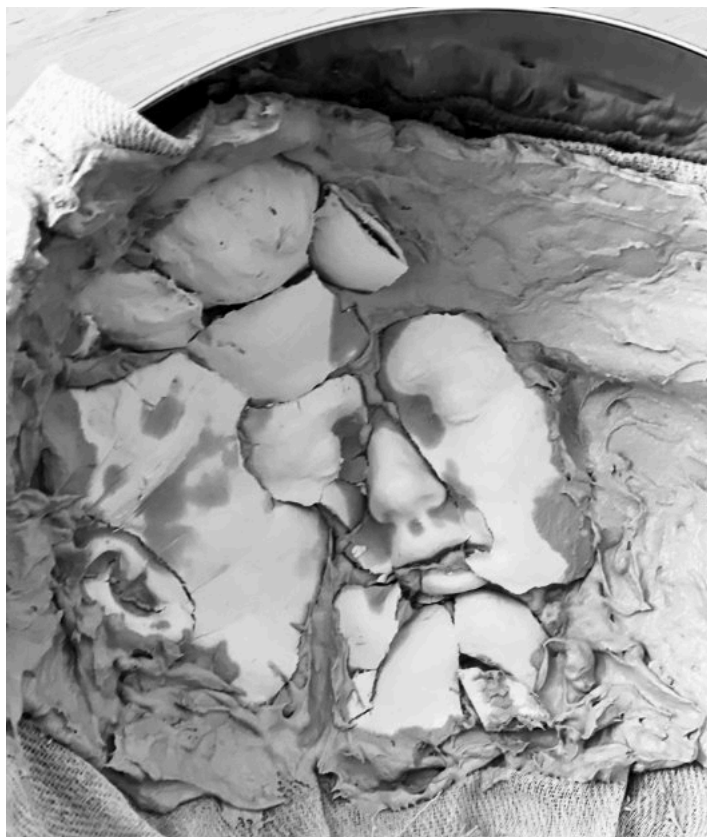
Als de gipsen mal is uitgehard, gebruik ik hem om een afgietsel te maken van dunne lagen zwart of wit papierporselein. Ik maak gebruik van verschillende technieken, waarbij ik de klei in de mal druk of er een kleislib ingiet. Na het eerste afgietsel begin ik vaak met het afschrapen en afbreken van de gipsen mal voor ik nog een afgietsel maak. Ik hou van de veranderingen die optreden terwijl het stuk tot leven komt door het afbreken.

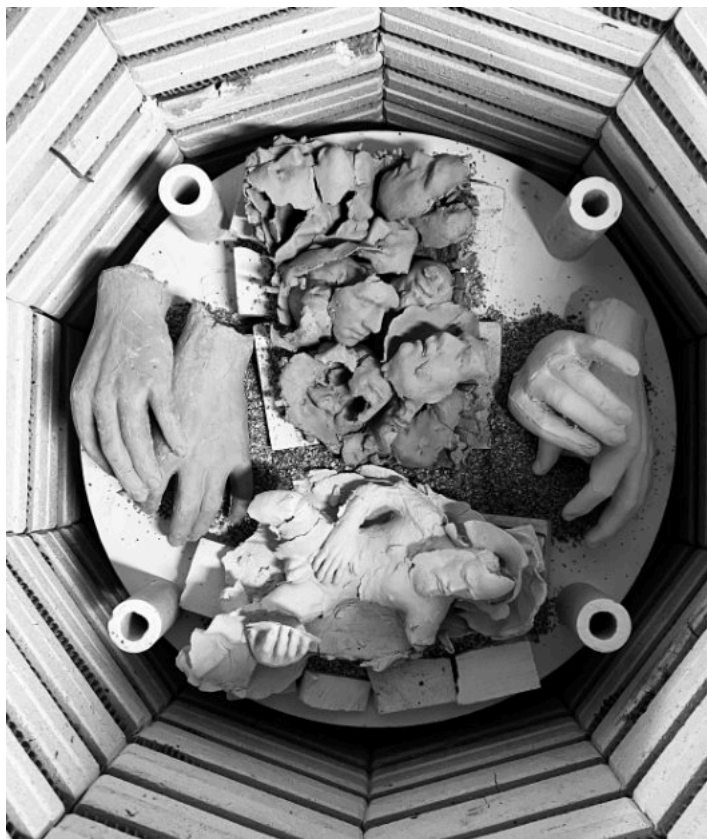
Ik ga het uiteindelijke beeldhouwwerk maken met behulp van de afgietsels. Om de stukken samen te voegen, construeer ik verschillende structuren. Ik gebruik een combinatie van gebruiksvoorwerpen zoals kommen en stukken stof om vorm te geven aan het beeldhouwwerk. Af en toe gebruik ik dunne stukken klei of gedroogde klei gemengd met natte klei om texturen toe te voegen. De gietsels breek ik ook vaak in stukken.

Gedurende het hele proces vertrouw ik op mijn intuïtie en gevoelens van beweging, vorm en stroom.

Op dit moment werk ik met zwart en wit porselein (gemengd met katoen/papier).

Nadat ik de laatste details heb toegevoegd, laat ik het stuk goed drogen als voorbereiding voor de stook. Op dit moment ben ik alleen geïnteresseerd in klei en gebruik geen glazuren. Daarom stook ik slechts één keer, op 1220 °C in een elektrische oven. Ik verwacht en hoop vaak dat mijn stukken zullen vervormen en breken. Ik maak daar gebruik van en het is een test van mijn vermogen om imperfecties te accepteren. Het proces is voor mij net zo belangrijk als het uiteindelijke stuk.

Toen ik aan mijn project begon, was het mijn bedoeling om een beeld te maken waarin een portret gecombineerd zou worden met een hand. Tijdens het proces veranderde ik echter van gedachten en besloot de hand voor een ander beeldhouwwerk te gebruiken. Zo ging het portret uiteindelijk bestaan uit twee stukken, één van wit en één van zwart porselein. Tijdens het bakken brak het zwarte stuk in twee fragmenten, waardoor er twee verschillende beelden ontstonden, elk met hun unieke kenmerken.

Na drie decennia gericht te zijn geweest op kleur, wilde ik mijn palet beperken en genieten van vormen en texturen en hun eigen unieke tinten, evenals hoe het licht erop valt. Nadat ik mijn project heb voltooid, vernietig ik de gipsmallen zodat ze niet voor een ander doel kunnen worden gebruikt. Dit helpt om elk project uniek en onderscheidend te houden. Bovendien krijg ik met elk nieuw project nieuwe inzichten en vaardigheden die ik later weer kan toepassen.

1

2

3

De resultaten van het proces:

1. **Aisling**, 2023, wit porselein, biscuit gestookt, 11 x 30 x 18 cm.

2-3. Zonder titel, 2023, zwart porselein, biscuit gestookt, 11 x 23 x 17 cm.